

els casos de confusió gràfica, freqüents des de c. 1500, no ho són encara en el S. xv, i en tot cas es té clarament la impressió que en els anteriors els dos fonemes eren encara ben separats (no hi ha encara cap testimoni de confusió en les *VidesR*, text llarguíssim i del N del Conflent); en tot cas la forma amb *u* ja hem vist que en aquest mot es presenta des de l'últim terç del S. xii, i en massa en el xiii i princ. del xiv. no podem pensar que llavors ja s'haguessin neutralitzat els dos fonemes.

Totes dues formacions —en -ATŪRA i en -ATORE femininitzat—, devien ser ben antigues; sembla que *regadura* vagi designar primitivament només l'abstracte, i l'altre la petita artèria de regatge, puix que *regadora* amb aquest valor es troba també en el Princ (supra, 12 V. també la cita d'un doc vigatà de 1257 (CaCandi, *MiscHiCat* II, 437), que he donat a PONT (*pontatge*), però és versemblant que, des d'antic, els dos timbres fossin molt pròxims en el Ross, sense confondre's. o amb un timbre molt tancat, com el que avui observem al capdamunt del Conflent i de Cerdanya, a la vall de Prats de Molló, i en alguna vall del vessant sud pirinenc (Camprodon, Alta Garrotxa, cap a la Jonquera ---), on tanmateix els dos fonemes no s'han pas neutralitzat. En aquest estat fònic, i acostant-se tant pel sentit *regadora* i *regadura*, és natural que la confusió s'hi anticipés força als fets generals

Regant [1325]. *Regantadis*, i *regantar*, ross rars, si bé a la Clusa els sento tots dos amb referència al regatge, i concretament *els regantadissos* per a 'escorrim de reg' (1959); amb una desviació semàntica semblant a la que hem vist de *regar* 'escampar, tirar per terra' (supra) en Verdaguer, *regantar* pren també el sentit de 'vomitar' en llgd (*TdF*) i en ross (*AlcM*), hi ha altres formacions semblants en ross, com *escorregantar* (Grandó, *Misc Fabra*, s v).

Regaó f 'acció de regar', 'cada una de les regades', del ll RIGATIO, -ŌNIS [Columella], d'on primitivament *regadō(n)*, amb la ð sovint representada gràficament, de primer, com -s-, sobretot en el Ross. «en temps de *regasós* --- donant per cascuna ayminada de terra que regar voltran, per la primera *regasó*, un cartó d'ordi ---» a 1332, i altres docs ross posteriors, en algun en forma llatinitzada pels notaris («la *rigació* o prenimet de dites aygues»), *InvLC* Més tard això contrau -aó en -ó quasi pertot, si bé a Guissona, segons el notari Faus, encara diuen *řagōns* per 'regades' (*BDLC* IV, 19) En el Princ. sovint escrit *regor*. «he donat una *regor* a l'hort» (*DAG*, que probablement ho anotaria de la seva residència en el B. Llobregat); «la felicitat de Carme, aquella pau i tendresa idíl·liques, en les quals reffloria, com una planta sota la *regor*», Puig i Ferrater (*Cercle Màgic*, 492); però és una -r merament gràfica que no s'ha pronunciat mai; al contrari, el plural és encara en -ns, almenys en el P. Val: «a la Ribera de Baix es paga una *talla* o quota anyal per les séquies, mentre que ací, a la part alta, se paga per *regóns*» = 'cada una de les regades', Càrcer (1962), això fa que en alguns punts el llaurador ho alteri en masculí: «hi va dar un *regó*» Rellu (1963) *Regatge* 60

[*DOrt*]

Reguu Avui és mot balear: 'regadiu' mall *DAG* i *AlcM*, que en dóna cita d'un doc. 1576, i del solleric SGalmés; però és menorquí, puix que al Mercadal hi ha el «*řegiy* de Binifabini» (1964), però també sembla haver-se usat altre temps en els dialectes continentals: «si nagun no ha *raguu* e volrà *raguar* --- de les quals penes ordenades per lo *raguu*, e per l'aygua del *ragar* --- haje lo acusador lo terç», doc de St Celoni de 1370 (*BABL* XII, 132-3); «sequia sive *reguum*» en un doc. ross. de 1346 (*InvLC*, s v. *rec* o *sèquia*); i Sanchis Guarner escrivia que «els cristians vells ocupaven en massa les ciutats, exercint-hi la indústria i el comerç, i també, quasi íntegrament, les terres de *reguu*» en *Els Val i la llengua en els Ss XVI-XVIII*, 59: com si ho tragués d'un text val del xvi? *Reguivól* (Costa i Llobera). *Arregar*, *arregant*, *arregaire* *Contra-regadora* *Sorregar* mot val. [Lamarca, 1842; Escrig], i en cast només murcià [«regar o humedecer accidentalment», *DAut.*]; *sorregat* 'ple d'aigua inundada': «Milacre fóre, patxol!, que 'l camí no estiguere *sorregat*: tenen por a l'aigua --- la vida del llauraor! La posen sens esma, i té que anar al camí», SGuinot, *Esc. Castelloneses*, 36; *sorregada* i *sorrec* id. (murc. *sorrieg*o); cf. ll *subřigūus* 'sorregat', d'on ve el NL mossàrab mall *Xorrigo*, entre Palma i Llucmajor, gran possessió amb una antiga i anomenada font, i molts recs etc

En forma sàvia: *irrigar* [*DOrt*], pres del ll *irrigare*, per conducte del fr. *irriguer*, *irrigació* [Lab. 1888]; *irrigador*. Se'n va assajar ocasionalment una forma catalanitzada *enregar*; *enregada*

Fomen part de la terminologia del regatge, que tinc recollida a Castelló de la Plana i rodalia, els mots: *argua* (àvia), *aljub*, *alter*, *assut*, *bassa*, *braçal*, *cadireta*, *caixer*, *cabalat*, *escorredor*, *fila*, *fullola*, *gola*, *governar*, *mampost*, *marjaló*, *oró*, *partidor*, *penat*, *portell*, *prohom*, *quadra*, *quadro*, *reblir*, *reguer*, *secà*, *séma*, *serreig*, *síndic*, *sobra*, *tanda*, *tauló*, *taula*, *toll*, *ull*, *ullal*, que he anat donant i explicant, i ho faré, en els articles respectius. Serveixi'n aquesta llista com a índex alfabètic.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *regà*, *regable*, *regada*, *regadis*, *regadum*, *regadiva*, *regadivól*, *regatiu*, *reg*, *regador*, *regadora* f., *regaora*, *regadura*, *regant*, *regantadis*, *regantar*, *els regantadissos*, *escorregantar*, *regaó* f., *regasó*, *rigació*, *regó*, *regor*, *regons*, *regatge*, *reguu*, *reguivól*, *arregar*, *arregant*, *arregaire*, *contra-regadora*, *sorregar*, *sorregat*, *sorregada*, *sorrec*, *Xorrigo*, *irrigar*, *irrigació*, *irrigador*, *enregar*, *-ada*

Regàs de ganivet, V. *cas* I; també segurament com a part del llgut cappirat, comparada al «cas» d'un ganivet (cf. cast *recazo*) *Regasser* 'tardaner' metàtesi de *ressaguer* (V. *SAGA*), d'on +*regassejar* i probablement també l'eiv. *regassa*, de sentit semblant al del cast. *rezago* 'deixalla' *Regassol*, V. *rec*